

Indult BETSBÖL. Szombaton. 7. Feb. 1787.

A' F. Ts. és Királyi Birodalomból.

Valamint minden más emberi dolgokról, úgy a'
 II. József ujj Törvényes Könyvéről is különb
 különbféle ítélettel vagynak itten az emberek.
 E' szerént a' Könyvetske szerént a' Felebaráti szere-
 tetből más szerezetbe botlott Férfiaknak hajadon Leá-
 nyokkal való szoros barátságok nagyobb terével
 lészon öszveköttetve; mert az ide tartozó F. Rende-
 lés így szól: „ A' Házaság' kötelén kívül született
 gyermekek' nevelése és tartásais a' szüléket illeti;
 Következésképpen ezen kötelesség az Atyájé, kinek
 a' tartattathatik, ki vagy a' születéskor, vagy au-
 nakutánna valamely legkissebb tfelekedetével megbizo-
 nyította, hogy a' gyermeket magájénak lenni esmé-
 ri. „ E' szerént a' tőját nem tsnált Kappanyokis
 könnyen tyukhat nevelhetnek.

Nemrégiben következő F. Rendelés tételék közönségesllé: Mi II. *József* s. t. Hogy a' szülék, halálokkal elmaradandó jóvaikból, Léány Magzattyáiknak, szintén ugy testálhasllanak, mint Fiú magzattyáiknak, adatik kinek kinek tudtára: Hogy az ujj Törvényes könyv' rendi szerént a' testamentomra nézve, a' Fiú, és Léány magzatok közt femmi különbseg nintsen; és minden testamentom nélkül a' szüléknek elmaradott jóvaikból, szintén ugy részesíttenek a' Léányok, mint a' fiú magzatok. Béts. 27. December. 1786.

A' F. Monárkha, a' Pesthi kerület' F. Királyi Commissáriusllát, Gróf *Májlát József* Ur ö Excellentiáját; és a' N. Váradi Kerületbéli F. K. Commissáriust, R. Sz. Birodalombéli Gróf *Széki Teleki Sándor* Ur ö Extzellentiáját, az edgyesult Magyar Kancelláriára Vicé Kantzelláriusnak meghivni méltoztatta. A' Pesthi Kerületben az eddig Fiumében volt Kormányozó Gróf *Almási Pál* Ur, a' Nagy Váradiban pedig, a' Helytartó Tanáts széken volt Tanátsos Gróf *Haller József* Ur ö Extzellentiájok tételének. Fiumében Kormányozová lett, a' Helytartó Tanáts széken volt Tanátsos Gróf *Czapári János* Ur ö Nagysága, ennek helyét a' H. Tanátsön foglalja a' Magyar Kantzellárián volt Titoknak B. *Sénstain* Ur; *Haller József* Ur ö Excellentiája helyében pedig tétellett Tanáts Urrá, a' Helytartó Tanáts' eddig volt Titoknakja *Vigh* Ur ö Nagysága. — Gróf *Nagy Manyai Xav. Koller Ferentz* Ur, Udvari Titkos Tanátsos, a' Sz. *István* Rendének Komendátora, Bars Vármegyének Főispánnya, a' múlt honapnak 30-dik Napján, életének pedig 66-dik esztendejében meghala guttaütésben. — Mint-hogy némely Harátszéleken fekvő Regimentek a' magok gyapjú fonásban tett szorgalmatosllágok által

megbizonyították, mely nagy hasznára legyen a' Közönféges-társaságnak a' Hadinép' munkája; az az ut készítették Bétsben, mely szerént az eddig dohányozva hevet *Mársfai*, békefégnak idején, a' *Sardanapálus* fegyveréhez nyulnak, és a' gyapjú fonással a' Közönféges társaságnak kimondhatatlan hasznára lesznek. — A' *Dorothea* Temploma Bétsben el-kotyavetyéltetvén, a' többet ígérőnek birtokába adatik. — Pesten edgy olyan Hadi ispotályt akaró Felféggé feltiltatni, mely a' Bétsihez hasonló legyen.

Már régőrlőgva munkálódik a' kinyílt szemü világ, hogy a' kulomben jó földet elfoglalt kemény gyökereket vert tovis bokrokat, a' minden keresztényi vallásnak közé bétsúfzott bal vélekedéseket, a' megrogzott régi illetlen szokásokat, kiirtván, azoknak helyébe felbaráti szeretetet, a' józan okossággal és a' Kereszténységgel jobban edgyező szokásokat és rendtartásokat plántálhasson; de az ujj földedényben töltött etzet a' maga szagát, es a' tovisbokor mély gyökereit bajossan vesztheti. — Német országban munkába vétetodott, hogy a' ma nagy tiszteletü Pogányok' *Bál-Istenének Bakkusnak* apstitot adjanak, és az egész esztendőben ennek számára kifzabott in-nepek ne tartassanak; hanem minden varfárnap kétszeri templom után egész esztendőben egyaránt szabad legyen a' Musika, és a' tiszteféges mulattság; ellenben Fárfaugonis minden dologtévő napokon megtiltassanak; mely rendelés rövid napok alatt közönfégeffé tétetik. — Bétsben olly jó izün esik mindeneknek a' marhahus, hogy már a' mészárosok a' Monárkba előtt edgy nihányszor panaszolkodtanak legyen, hogy az ököknek vásárlások es behajtások Bétsbe most fokkal bajossabb legyen, mint vólt ennek előtte, noha a' népnek számára most csak nem

másfél annyi hus kívántatik, mint csak egy néhány élesztendővel ennekelőtte, a' honnan, némelleyek itelete szerént drágább foglenni a' hus ennekutánna. Az ennek okát vizsgálók azt mondják, hogy ezt mind az okozta, hogy már itt Bétsben szégyellené valaki Pénteken, vagy szombaton böjteles ételt enni. A' Sidó szépen meghorotválkozva farkantyús tiszmával jelenikmeg a' Tractérnál szombaton ebédre, leül a' Lutheránussal, Reformátussal és R. Katholikussal edgy ástalmellé, azon kívül, hogy valamellyik a' másíknak tudná vallását, vagy azt tudakozná, és minyájon atyafifágoson ebédelvén, a' Sidók rész szerént a' magok Boltjokban, rész szerént az Ötör Kávé házban várják egész szombaton a' Messiasst, és vasárnap más emberekkel edgyütt keresik a' magok mulatfágokat. Minel ez a' jele? annak hogy nemmelzse az az idő, melyben minden ember ember fog lenni.

Külfö Országi Tudósítások.

Német Ország' 10 Kerületeinek a' leg bizonyosabb irok szerént valo belfö állapottya:

4 szegü Mértsöld. Lakosok. Minden mértföldön Lakosok.

Az Auszriai Kerületben van	2145 - 4182.000 - 1949.
A' Baváriaiban	— 1020 - 1,600,000 - 1570.
A' Svécviában	— 729 - 1,800,000 - 2469.
A' Franconiaiban	— 484 - 1,000,000 - 2066.
A' F. Szakszoniában	— 2000 - 3,700,000 - 1850.
Az Ál. Szakszoniában	— 1280 - 2,100,000 - 1640.
Vestfáliában	— 1250 - 2,300,000 - 1850.
F. Rénszi ker.	— 599 - 1,000,000 - 2000.
All. Rénsziban	— 458 - 1,100,000 - 2401.
Burgundiában	— 496 - 1,880,000 - 2008.
Egész Német Ország Tseh Orzággal, Morvával, Scléniával foglal magában	12,502 — 26,265,000

Muszka Országbólezt írják; A' közelebb érkezett Konstantinápolyi Levelek nem igen sok jóval biztatnak bennünket; mert a' Török Udvar a' Muszka Tsászámnának világosan megizente, hogy a' Ketszónészi Koronázáson öis jussát tartya megjeleni s. t. Azonban edgyik várban lödeznek, 's a' másikkban semmit nem félnek; a' mint hogy nem tsak a' Kerszónészi út, és koronázás minden bizonynyal véghez fogmenni, sőt edgy nihány esztendök alatt (azt reménylik, a' dolgot előre látni kívánó Politikusok) azt a' tántzot fogja a' Török járni, a' mellyet Bétsből, Berlinből és Pétervárából fognak fúni; és moltis igen jól tselekedte, hogy előre a' maga szándékát nyilvánfágossá tette; mert eszferént, a' mint a' Pétervárából érkezett Levelek erőstik, a' Bombikkal és lántzos gollyobisokkal bánó Hadisergekbolis 4 Kompániát Kioz felé utnak indittának, és bizván a' Török gorombaságához, ugy kíván ezen koronázási pompa tsinálva, hogy itt a' ki tsatára jelennékis-meg, kétszinu örömmel fog sferentsét kívánni az új Fejedelemnek Koronájához. — A' múlt 1786 - dik esztendoben Osztoberben ujjonon rendbe szedett, és számba vett Muszka Tábor 50 Lovassergekből (a' Lovas Gárdákat és Kozákokat ide nem számlálván) áll; mely 50 Lovassergek 61819 fegyveres Legényeket számlálnak a' nyeregben, és 92 Gyalogsergekéből; mellyek 213002 Legényeket talpon álva fegyverbe (Gárdákat, Artilleristákat, és a' várat örző fergeket kivévén) Tehát mind ezekeu kivülis a' Muszka Tábor 274821 fegyveresből áll, hapedig a' kaptza szörülne, még 50 ezer népnek kiállittására tsak 4 hét kívántatik, fegyverek és Köntössök kéfzen lévén. Mindazonáltal várjuk végére ezen mindenekeu figyelmetessé tett koronázást; mert mennél titkosobb hal-

ga-

gatással vagynak az Europái főbb Urak, annál többet fogunk rövid napalatt prédikállani.

Lengyel Ország. A' Muzka Udvar' Ministere Gróf *Szákelberg* ezen hónapnak 10-dikén indúl Kerfonésus felé. A' Lengyel Király *Panyatovszki*, fok Hertzegek és fő Méltóságok: vagynak részszerént utban, részszerént készülöben, hogy a' F. Muzka Tiszárnét a' maga uttyában szerentséltethessék.

Berlinbe tsak a' napokban indúla edgy más után 2. Kurir Bétsből, kiknek petséres leveleknek annál nagyobb dolgokról kellett szöllani, mennél véletlenebb sietséggel botsáttatának utnak. — Ezen két F. Udvar minden nap közelebb közelebb lépik a' barátságos edgyetértéssél egy máshoz, és nem fok ido mulva edgy reménység alatt lévő házasság által még szorosabbban öszvesognak köttetteni.

Olosz országban a' Királyi Udvar a' Papok dolgában edgy Tanáts székét fog-felállittani, melynek fele Papi, fele pedig világi Tanátsosokból fog állani; kik az Ekklesiá' állapottyát fogják igazgatni, és edgy állandó lábra állittani.

Spanyol Országban edgy rég számkivetésben lévő felebaráti szeretettel öszvekötetett sfendesség uralkodik; és az eddig halálra nyomozott más vallásúak Madritban lakó helyet nyernek magoknak. A' Király a' maga nyavallyájából fel gyógyulván, a vadaknak hullatásában gyönyörködik. Az Asturia Hertzeg aszfzony pedig minden órán szerentsés nyavallyába fogesni.

Párisban Gróf *Versenes*, azon békefféges szívű hölts fő Minister, ki nem tsak hazájának és Királyának; hanem egész Európának közönséges hafznára élt, és a' kit ez a' század Hertzeg *Kaunitz*tal edgyütt tsak nem harmadik nélkül szült vala, Po-

dá-

dágrába esvén, Verfváliában fekszik, a' honnan a' Nemzetbéli Tanácsgyűléséki megszűntenek.

Hollandia mégis a' maga hajdoni belső zenebonás állapotjában fársángolván, minden felől jönnek az őket serkengető Francia és Anglus irások, melyek szerént a' 7 hajdon egygyesült, de most edgyütt zenebonáskodó Tartományok 7 holtsebb igazgatók' hatalmá alá jutnak. Itten még az Ujjáírók is mind meg hafaoltottanak; ki a' Helytartó Hertzeg', ki edgyik', ki másik' Tartomány' kenyerén lévén, innen bizonyos tudósítástokat ritkán vehetünk.

Szabad Királyi Pest Várossa következő felséges Rendelést véve nem régiben.

A' fok szokevény, korhel, és gonofztévők' rofztselekedeteiknek meggátolására ezen Felsőleges rendelések tétettek közönséggessé 1) Hogy semmi utazó levélnélkül lévo elméretien embert megne szenvedjenek, hanem az ilyen ember mingyárt elfogattassék, és a' közelebb lévő Helységnek Tisztviselőinek által adattassék, meghalgattassék, és ha bünöfnek találattik illendoképpen megbüntettettvén, a' maga lakóföldére vitzszavítottassék. 2) Ha valaki ugyan azon Vármegyében, melyben lakik, utozni akar, tehát az ilyen a' maga Helységébéli Tisztviselőktől tartozik utazó Levelet venni, mely Lével legfellyebb 3 hetekig adassék, hozza tevén aztis, hogy ha az ilyennek elmulhatatlanul tóvább kellene mulatnia, a' Tisztviselők mindenkor meg hozszobbithattyák a' környülállások szerént. 3) Ha valaki edgyik Vármegyéből a' másikba utozni kéntelnittetik, akkor ugyan azon kerületbéli Szalgabiró Urtól végyen utazó Levelet, mely legfellyebbis 3 hónapogik adassék; a' környülállások szerént mind azonaltal ittis hatalmában áll a' Tisztviselőnek hozszobbitott engedni

4) Az utazóktól nevezetesen, kivált képpen az esméretlenektől, és a' kulombenis rozsz ábrizatot mutatóktól legottan utazó Levél kéretteflék, melynek nem lételevel legottan megtartoztasflék és a' közelebb lévő Tisztviselőknek a' megvizsgáltafra által adattasflék. 5) A' Vendégfogadosoknak, Kortsinárosoknak, 's több esféléknek keményen parantsoltatik, hogy semmi rozsz embernek, henyének, keringőnek, esméretlennek, és akarkinekis utazó levélnélkül szállást adni; és annak a' rozszra helyt engedni megne próbálják; mert kulomben az esfélében találtató Venedégfogados kemény büntetés alatt lészzen. 6) A' Vármegye, és más közél lévő Helységek Tisztviselői különös vigyázattal légyenek az olyan Kortsma házokra, vagy Vendégfogadókra, mellyek különöfön a' mezőkben, útfélken, és a' Helységektől távól vagynak. 7) A' Helység Tisztviselői minden vendégfogadókat és Kortsma házokat ottan ottan vizsgálják meg, és tellyes erővel azon parantsolatoknak tellyesítettélén igyekezzenek.

Edgy Bétsi Doktori Tudományt gyakorló Jókarnak A S* Urnak, Doktor Zágani Ur fejeffelött, Temető irása:*

T e m e t ő i r á s.

ITT. BENN. FEKSZIK. EGY. HIREB.

ORVOS. AMA. HAJDONI.

KEGYES. ÉS. KELLEMETES.

MÁST. GYOGYITO. ZÁGONI.

Hoc cumbit tumulo, qui multos furgere morbo
Jussit, ZAGONIUS nomine reque pius.